

„Vienybė Lietuvių“

Išleista kas trečiadienį
Brooklyn, N. Y.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose ir
Kanadoje \$2.00
Europoje ir kitur \$2.50
Prenumerata mokama iš vir-
šaus. Prenumeratos metas
skaitosi nuo laiko užrašymo,
no nuo Naujo Meto.
Apgarsinimų prekių klaus-
kite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

WIENYBĖ LIETUVŲ

THE LITHUANIAN WEEKLY

„Vienybė Lietuvių“

Published every Wednesday
Brooklyn, New York.
Yearly subscription rates:
In the United States and
Canada \$2.00
To Foreign Countries \$2.50
Advertising rates on applica-
tion.
Address all communications
to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 6.

Brooklyn, N. Y., 10 d. Vasario (February) 1909. m.

Metai XXIV

ENTERED AT THE BROOKLYN, N. Y., POST-OFFICE AS SECOND-CLASS MAIL MATTER

Pagalvokime, vyrai.

Jau kuris-ne-kuris atsirėžė sau po skylpelį visuomeniškos dirvos ir paskyrė sau tą rėželį arti per šiuos naujus pradėtuosius metus. Ir jeigu tie mūsų žmonės ant tos dirvos išstovės, nepabėgs, tai gale šių metų mėš susilauksime gausius vaisius, negu mėš dabar turime iš praeitų metų. Ką mėš nuveikėme praeituose metuose, tai gaila ir popieriaus tą paminti! Užtenka pasakyti tiek, kad apart užspengimo ašūnų mūsų „didvyrių“ taip vadinamų prakalbų, nieko pas mus rimto nebuvo: ne vieno rimtesnio žmogaus iškritulo plunksna iš rankų matant pakilusių mūsų laikraščiuose tuščius gincus, kurie, kaip kokia pagairė, emė siausti. Žmonės žiūrė ir stebėsi: Kas gi čia dabar? Bet nėra stebėtina: kokią sekla tie mūsų „didvyriai“ sejo, tokius vaisius apturėjome.

Dėlto gi, kurie jau šiek tiek vartojame plunksną (ne kalbu čia apie tuos, kurie savo „aš“ augščiau stato negu by vieną svarbiausį draugijos klausimą ir besididžiudami savo mokslu, smarkiau kertasi negu gaidžiai už pačias), imkime po slypelį dirvos pradėtiems metams ir dirbkime ant jos tokį darbą, kuris parodytų vaisius gale metų. Vietoje garsaus rėkimo ant scenos, pastatykite žmogų rimtą ir gerai prasileidusį draugijos klausimuose: tarpe mūsų tokių randasi, tik užleiskime jiems vietas, o jie kelis kartus daugiau atneš naudos negu, tie, kurie nieko gero nenori ir negali pasakyti, kaip tik... išreklamuoti savo „aš“: aš esau kolegijon, aš esau akademijon, aš myliu socializmą, aš dirbu už jus...

Žmonija turi šimtus tūkstančių mokslininkų, bet jiems nereikia reklamoties: jų patį darbai parodo svetui, ko kas vertas. Yra skaitliai be mokslų, kurių prototipai yra Gorkis; jie nelankė akademių, kolegijų, bet jų vardas tūkstančius metų pasiliks ome nyje liaudies, kuri juos pagarbina. Mokykimas ir mėš elgties žmoniškai, taip daryti ir manyti, kaip civilizotasis svietas daro. Iš darbų spreskime, iš vaisių, o ne iš paviršutinių pažibūčių, kuriais tik laukiniai džiaugiasi. Pradėkim atskirti ypatas nuo visuomenės, jeigu mes norime šokią-tokią savo visuomenę tu-

rėti. Pradėkim vyti iš mūsų skurdžios laikraštijos ir nuo mūsų prastų pagrindelių... savanorius ožius, ir—neduoki me savęs išsijuokt, vyručiai!.. tegu eina sau šalin iš mūsų tarpo tas barbariškas „aš“, o tegul pasilieka „mės“.

Pagalvokime, kurie mėgstame galvoti, ir paklauskime savęs: Ar gi teisingas tas judėjimas, kuris pas mus buvo pernai sukurstytas — mokinti maištų, kalbinti prieš valdžias, o to mokymo paklausiusius išduoti toms pačioms valdžioms? Ar gi tas mokslas doras, kuris mokina pjautesi tarp savęs, o kitus mokinti meilės ir vienybės? Žodžiu sakant: ar tie dori žmonės, kurie vienaip sako, o kitaip daro? Ne! Toki žmonės yra judošiai, arba vilkai avies kailyje, ir mūsų butina priedermė—kovoti, kovoti su tokiais; nes jie yra maži nuodijanti vabalukai; pakolai mes juos nepanaikinsim, patolai mes nepriešims ir prie jų levų, kurie kas kartas „tyko mus praryti...“

Ir tai gi, atminkime dabar, kad čia yra dirva geriausia naujiems metams, ant kurios dirbdami galime panaikinti tą, kas priverčia mūsų prakalbų klausytojus keikti išėjus iš svetainės, kas priverčia mūsų skaitytojus mesti laikraščius į pečių dėlei jų slykščių slykščiausio turinuo, kas bjauria veidmainyste priverčia nuskriausčius likimo darbininkus nūstoti mįslyti ir pasilikti—atsiprašant, jaučiais, idant mūsų „mokslinečiai“ ramiai gėlėtų užsisesti ant jų sprando ir nuožniaus juos kankinti negu Rusijos caras, arba Persijos šachas savo pavaldinius!

Pagalvokime, vyrai!

K. Sestokas.

Siųskime laikraščius į Lietuvą.

Siųsti laikraščius į Lietuvą buvo daug sykių kviesta lietuviams, bet tas aidas veik visuomet budavo balsu šaukiančio girioje. Ir mėš atvažiuojant į Ameriką visai jau užmiršome apie savo tėvynę, kur mėš gimėme, kur augome, kur mėš kovojo. Iš tėvynės mėš buvome priversti bėgti nuo persekiojimų žiaurios caro valdžios. Ir dabar tą pačią tėvynę užmiršome, nenorime jai padėti kovoje už laisvę, nenorime, kad ji kuogreičiausia iškovotų sau ir mums laisvę. Kas gi ne norėtų grįžti

Lietuvą? Bet dabar negalime, nes ten laukia mūsų kolegijonai, tortūros ir k. Iškovojus gi laisvę mėš galėtumėm grįžti į Lietuvą, dar sykį ją pamatyti, ir ten joje laisvai numirti. Bet ar mėš dirbame, kad greičiau tėvynę, mūsų Lietuvą, iškovotų sau laisvę, o drauge ir mums? Ne, mėš nedirbame. Kuom gi mėš galėtumėm pagelbėti Lietuvai, užklaus ne vienas! Jai reikia žmonių, žmonių suprantančių savo reikalus, atsidavusių kovoti už laisvę. Bet vis gi tie keli žmonės neiškovos laisvės, kuomet dauguma už ją ne kovos. Tai gi vistiek reikia agitatorių. O iš kur gi atsiranda agitatoriai? Jie dygsta ir auga iš tarpo tų pačių žmonių, kurie skaitydami knygas suprant savo reikalus, pradeda už juos kovoti ir kitus į kovą kviečia. Bet dabar tie agitatoriai, vienai kalėjimuose puvę, kiti išvažiuo kitur ir liko Lietuva viena, liko apverkiuotame padėjime. Todėl dabar mūsų pareiga yra apviešti žmones, mums pačiais buti jų agitatoriais.

Bet kaip gi mėš galime agituoti esančius už tūkstančių mylių nuo mus? Ir tam yra budas:

Siųskime laikraščius į Lietuvą, o žmonės beskaitydami juos supras savo reikalus ir pradės už juos kovoti!

Štai guli prieš mane du laišukai iš Lietuvos, viename žino mas lietuviams vadovas, T. Ž. rašo: „Lietuva dabar po laisvės dienų išrodo, kaip girtuoklis po labai (puotai). Žmonės be vilties, pabūre, nori išlėtis. Baisu, kad neužmigytų ant ilgų metų.“ O antras, rašytas artojaus sunkia ranka, su prašymu prisiųsti laikraščius ir knygas, nes jų neturi už ką nusipirkti; o skaityti labai nori. Ir daug aš gaunu laišku su prašymu prisiųsti laikraščius. Ir kaip dėkavoja ir džiaugiasi, kuomet nusiunti laikraštį. Visas sodžius subėga klausyti, bijo praleisti pro ausis vieną žodį. Mokestis, valdžios plėšimai, neužderejimai, branguminas, guli ant artojaus sprando ir traukia iš jo paskutinius syvus. Jam ne užtenka pinigų duonai nusipirkti, tai iš kur-gi jis gali nusipirkti laikraštį.

Taigi, bukite jų agitatoriais, užrašykite laikraštį. Tas jums ne daug prekiuos, o kiek naudos atneš jis Lietuvos žmonėms! Tas aplankys ne vieną lietuvio surukusią stubelę, ne vieną išauklės tikru kovo-

toju už savo tėsas.

Siųskite laikraščius į Lietuvą. Jeigu ne galite jiems užrašyti, tai nor-perskaitę, suvyniokit į popierą, užlipinkite už le. krasos ženklėlį ir pa-ly-kite į Lietuvą.

Bukite karęgyjai ir švietos usėjais žmonių.

K. J. Virsnis.

Laiszkai isz Lietuvos.

Lasnikų kankintinis.— Plešikai.— Zydas šnipas.— Bulota svilna dūmoje.

IS DOBROVALES, SUVALKŲ GUB.

Tikintieji žmonės labai nepakenčia žydų neva už kankinimą Jezaus, nors žydu buti rodos nera baisus dalykas: juk patį katalikai ir Jezus paeina iš žydu. Jezus kankino tie patį žydas, kurių ne vienas paskui tapo kataliku. Bet žmonės po senovei auklėja neapykantą. Na, jau kasliuk to, tai sakytum, jog tas daroma vien dėlei dievobaimingų siekinių ar Dievo meilės. Bet ką galima pasakyti apie tokią Dievo meilę ir garbę, kaippogero kataliko Tyrmenų Kazio Seniuo. Jo sunus Bronisius, aplankęs vidutines moksleines ir kaipo naujos kalėimos vyras pusėtinai apsiskaitęs, nes jau 28 metų anžiaus, ne norėjo pasujkauti, taip kaip jo tėvas ištaiso: dėlei to, kad sunus nepsaninkauja, pasišaukė zemsargius ir suareštavo, kad atiduoti į kareiviją!... Zemsargiai suėmė jaunikaitį, surišė virvėmis ir imetę areštantinėn laikė. Seniuokas, budamas stiprus vyras, — su-traukė virves, išvertė duris ir norėjo pabėgti, — tada tris zemsargiai su branktais ir dar keletas aklų valstiečių sudauzė vaikiniui galvą, sulauzė staibikaulius, sukapojo rankas, ir gal visai butų užkankinę, jeigu nebutų atsiradę gerų žmonių iš Jedagonių kaimo, Zemaitis, Abraitis ir Levensonas, kurie atėmė nuo budelių vaikina. Jis taip buvo sukankintas, kad drabužius grėžė-grėžė iš kraujo. Visas kuno paviršius, nemenkiau už Jezaus, sukankintu išrodo. — Tokia tai vardan Dievo ir ak-

lo tikėjimo tėvo, meilė“, kuri ištikrųjį persi-tato bjauris-mu darbu už patį Judošį, nes čia nati išdave ant kančių patisai tėvas savo vaiką!... Bronisius į kosi nuvežtas į Naumiestį ligonbutin. Jis varčiai bepagy; jeigu ir pagys, tai pas liks ant viso amžiaus elgeta. — Dieve, kas Tavo vardan dar darosi XX amžiu e!...

Višųj aprašytis vaikus, nebudams ligonbutyje išdave savo tėvą, kuris su Dobrovalės vaitu, Feliksu Bojanauskaiu ir kitais sebrais, 1906 metuose šplėšė valščiaus kancelariją, paėmė 12 tūkstančių rublių, sudėgino popierius ir reikalingas knygas, suverždami revoliucionierius; iš tos priežasties visai ne kalti, bet noziurėti žmonės, buvo kankinam, kiti turėjo net į Ameriką prasišalinti. — Vaitas Bojanauskas, jau už tai suarštuotas ir tik dvarponis Demanskis vos togalėjo išimti ant perankės. Reikia da priminti, kad šisai Bojanauskis, apart šių darbų, buvo jau atsizijėjęs, kaipo valdžios šnipas ir valstiečiai per jį labai daug nukentėjo, bet pagaliuos pats įklivęs, beabejonės pasmuk į Ameriką, ir ten lietuviui sulauks naują kankintinį, ypatoje p. Bojanausko. — Mykituose yra žydas Berėiko Alkus, kuris užsiima šnipinejimis tarpe valstiečių, kas kokius rastus skaito; ką nutėmijęs, tuo gązdina įskųsias valdžias. Nedovanai, jau kaip pas kuriuos ir žandarai atsilankė. Už savo darbą žydelis turi nuo valdžios tą privilegiją, kad alų ir degtinę be patento pardavineja. —

Suvalkų gubernijos pone liams, mūsų atstovas dūmoje Bulota, labai nepatinka; ir ne tik ponams, bet ir kunigams. Mat Bulota dūmoje daug sykių užvažiuo per kaitininkams ir dvasiškijai. Todėl šie savo laikraščiuose, mūsų garbingą užtarėją net katinu nupiešė. Labai gerai butų, kad daugiau tokių katinų atsirastų, kurie mūsų juodkalnieriūs kaip žiurkes išgaudytų. Pas mums valstiečiai, apie p. Bulotą labai prielankiai kalba.

Dobrovališkis.

KELIAUJANTIEMS LIETUVŲN ARBA IS LIETUVOS

Blogas finansiškas Rusijos padėjimas priverčia josias valdžią griebties visokių įmonių, kad tik visa nepakristi. Bė-

gyje vienų metų tapo pakeltas užmokestis už degtinę. Zadama da ir vėla pakelti. Tas pats ir su kitais daiktis, ant kurių uždėta taip vad. netiesūs mokesčiai. Bet padėjimas visgi nepasigerina. Nepasigerina todėl, kad valdžiai reikia saugoties iš visų pusių nuo tų pačių žmonių, kuriuos ji valdo. Apsisaugoti gi iš visų pusių dalykas nėra lengvas, ir todėl, kad jį palengvinti, reikia pinigų ir pinigų. Nupirkti gi visi žmonės yra dar sunkiau. Valdžios laime, kad žmonės stovi dar tamsioje migloje. Todelei ji ir stengiasi tąją miglą kaip galima ilgiau palaikyt.

Apšvietos reikalas Rusijoje jau užmirštas. Vienas dalykas tik atmenamas, tai apstatymas visų kampų sargybiniais. Bet tas vis gi daro kolosaliskas lėšas. Vėla pinigai. Dėl tų pinigų žvejojimo ir išrasta dar budas, apie kurį čion ir norėjau trumpai pasakyti. Tuomi rankiu yra — rinkimas nuo visų Amerikoje buvusiu piniginių duoklių (nemaziau po 30 rublių nuo prabuvimo metų užrubežyje!).

Štai kodėl dabar važiuojantiems iš Amerikos taip karštai yra rodiama išimti nuo Rusijos konsulo bilietas, — „laisvam“ pervaziavimui per rubežius. Štai kodėl lengvai išduodama užrubežiu važiuojant užrubežinis paspartas. Tuos dalykus dabar lengvai gaunama. Bet kožnas tą išgavęs paskiaus pajunta pasekmes.

Su konsulo bilietu atvažiuves namo neilgai esti žmogus nepaliečiamybė. Už kokių 2-3 mėnesių jis gauna pareikalavimą sumokėti kaipo striuopą už slaptą rubežiaus perzengimą 30 rublių. Už kožnas gi metus prabuvimo vėla po 30 rub. Išvažiuojes gi ne slapta, t y. su užrubežiniu paspartu privalo kas pusė metų jį mainyt. Mainydamas tur sumokėti paskirtą mokesį. Bet pas mūsų žmones yra prieprotis nemainyti pasparto. Išsiima jį tik dėlto, kad laisvai per rubežius pereit. Tie gi pagrįžė į namus, turi taip-pat užsimokėti po 30 rub. nuo metų. Ir tuos išjėsko butinai, suvažiuojes cielas garnizonas policijai.

Tą matydamas, laikau sau už priedermę pranešti visiems išciviams ir einantiems į užrubežį, kad išeinant ir grįžtant eitų slapta per rubežius. Pėrimas sunkesnis, bet už tai parvažiuavus nieks neužkabina, nes negali legaliskai prisi-

Anarkistu persekiojimas.

San Franciskoje, Col. policija suėmė ir įdėjo kalėjiman anarkistų vadovus: Emma Goldmanitę ir Dr. Ben Reitmaną. Priskabifio ne už žodžius, bet vien už vardą. Vietiniai ir kitų miestų rimtesniejie laikraščiai jau pakėlė protestus, prieš policijos sauvaišvumą ir varžymą žodžio laisvės. Nes ištikro, jeigu pas mus tremia laisvus susirinkimus, laisvas prakalbas ir laisvą spaudą, tai nepoilsio Amerikoje ir šėselis laisvėspranyks.

Amerikos kareivi Rusijoje nuzude.

Keistą, bet nuoznių atsitikimą Philadelphiaje vokiečių unijoje pranešė. Tulas jaunus vokiečius, Fricas Strombach buvo rikiavęs iš Rusijos. Kurso gub. j Ameriką ir jau nuo 1899 buvo čionai kariu meneje. 1907 m. gavo uolpą (atleidimą į svečius) ir nuva žiavo į Rusiją atkankyti savo seną mečiną. Nuo to laiko nieko nebuvo apie jį girdėti. Štai sekį Philadelphiaje vokiečių unija gauna iš Rusijos laikraštį, kur buvo mėlynų pašinku pabrunktas aprašymas apie Strombachą, kurį rusų policija suėmusi, karės teismas umai nutėsis ir tuoju pačios motinos daržely nabaga Fricą ir sušaudė. Tik po baurmės dažnوتا, kad jis yra Amerikos pilietis. Mat jis buvo seniau iš rusų kariuomenės prasišalinęs. Dabar Amerikos valdžia imasi už viso to ne laimingo incidento. Šitą atsitikimą turėtų daugelis įsidedinti, kurie yra iš caro kariuomenės pasitraukę.

Darbo vadovu bylos kasztai.

Pasmerktesiams darbu vadovams į kalėjimą: Gompersui, Mičelinui ir Morrisonui ta po pranešta, jog apart ko kito, da turi užsimokėti \$1500, kaipo pasidariusių lėšų delei vedamos bylos prieš juos.

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

Iš mūsų dirvonu.

Nevisada pranašystė esti teisinga. Visi turi gerus norus, bet nevisus galima užganedinti. Kodol TMD. Valdyba tyli? Kas greičiau nusibos: dirbti, ar ginčytis? Vieton patįs bartis, galėtum rašėjus pabarti. Mūsų straipsniai.

Andai, nepamenu kokia kuopa, išreiškė mintį, jog dabar TMD. nebelieka nieko daugiau, kaip tik knygas iš leidinėti, o tas vienodas darbas užmušias draugystės veiklumą ir veik jau neapsimoka, kad juoni rimtai užsiimti. Ant pirmos pažiuos išrodė, jog panašus tvirtinimas gali būti teisingu, vienok gyvenimas netrokė parodyti, kaip toji nuomonė buvo klaidinga.

Vos TMD. pradėjo rengties prie išleidimo Kudirkos raštų (pildydama Susivaziavimo nutarimus), kaip štai iš visų pusų paputė įvairūs vėjalai: Vieni užsimanė leisti nepilnus

Kudirkos raštus, kiti norėjo pertikrinti, kad Kudirkos raštai dabar visai nereikalingi ir neatnešią jokios naudos — geriaus leisti (jie patarė) eiles Mačio, treti gi, net iš už jurių — marių pradėjo šaukti, kad mat Dievai ir Kudirką ir Mačį, nes jie jau senai supuvę, o štai geriaus griebties už naujos plejados rašėjų. Visi jie turi teisybę, bet kartu jie yra... kaip čia pasakius... — na, truputį net juokingi. Teisybė tame, kad labai gerai būtų išleisus ne tik minėtus raštus, bet ir visus, kokie dar tik randasi rankraščiuose: ir Kudirkos, ir Mačio ir daugybės kitų. Toks padingimas savosios literatūros atneštų trumpu laiku neapskaitomą naudą. Komizmas gi (juokingumas) yra ta me, kad kiekvienas iš besiginčijančių reikalauja, kad TMD. pirmiausiai imtųsi už to, ką jis pataria, o ne kas kiti. Ir visi taip skubinasi, taip net pyksta ir grumoja, jog, iš pašalies žiurint, manytumi, kad rytoj draugija turės žuti ir jis jau nesužpės paskui savo sumanymo paduoti. Tuom tarpu draugija žiuri ant tų besivaržymų ir galvoja: visų vis viena nenžganedinsi, nes visų raštų kartu išleisti neišstengsi, todėl geriaus darysiu savo darbą, o juš dar pasiginčykit. Pabaigsim savo (gal atrasime jus dar besiginčijančius), imsimės ir už jušų...

Taip tu būt mano ir TMD. Valdyba, nes jos tylėjimas ant visų iš šalies „mūsų prietelių“ užsipuldinėjimų aiškiausiai parodo, jog ji nemano gaisinti laiko ir eikvoti įtegu ant tuščių ginčų. Mums išrodo, jog TMD. Valdyba, kaip ir diduma kuopų labai logiška elgiaisi, ignoruodama (nepajaisdama) savo priešus ir tyloje stiprindama ir didindama visą organizaciją vietoj gaisinti laiką ir energiją tuščiuose ginčiuose, iš kurių vis viena niekad os nieko rimto neišaina. Mums teko girdėti tokią nuomonę nekurių narių TMD. Valdybos: „Mes pažiuresime, kam greičiau nusibos: mums dirbti ar jiems ginčus vesti... Kad atsakyti ant visų „protestų“ ir feljetonų, tai reikėtų taip pat pradėti rašinėti feljetonus, o mes, matote, ant to nei laiko, nei noro turime...“ Jeigu taip, tai skaudžiai nusimains visi mylėtojai trukšmingų peštynių laikraščiuose...

Tikrą teisybę tarus, tai ir kamgi tie ginčai (ypač tankiai neišlaikanti kritikos ir visai nepamatnoti) reikalingi? Mums išrodo, jog daug naudingiau būtų, jeigu vietoj kiekvieno nepamastuoto straipsnio rašėjas prikalbintų vieną sąnarį draugijai; jeigu tą laiką, kurį jis pašvenčia išgalvojimui įvairiausių padabūnimų, vardu ir titulu savo oponentams (priešininkams), jis pašvęstų parašymui rimto straipsnelio — tada, be abejonės būtų ir jam pačiam, ir draugijai daug daugiau naudos. Pakelkime draugiją tik iki kelių tukstančių sąnarių (ar gi tai sunku?), o nereikes mums bartis, kieno raštus leisti: greičiau pradėsime bartis... ant rašėjų, kad nėra ko leisti, — kad raštų truksta...

Prie to labai lengvai galima prieiti, jeigu tik rimčiau elgimesi, jeigu mus stums prie darbo pamylejimas paties darbo, o ne kitų ypatų neapykautai. Rimto darbo, rimtų straipsnių reikaluose mūsų draugijų ypač mums reikia. Ikiolai teko matyti organe vos kelis rimtus straipsnius draugijos reikaluose: pp. K. Liutkaus, Vargomacio ir da vienas, ar du — tai ir viskas. Bst apie tai iki kitam kartui.

K. Dekas.

Iš Lietuvos.

Vilnius Ant d-ros J. Baganavicius uzdeta policijos priežiura už tai, kad nesiklausė rusų vyriasybės buvo perėjęs Bulgarijos pavaldinysten.

Lankeliškiai. (Vilk. ap.). Senajai tvarkai sustiprėjus, atgijo ir mūsų apielinkės šnipas „sovietnikas“. Kaip girdėti šiemet labai rupinosi sužioti ir jis jau nesužpės paskui savo sumanymo paduoti. Tuom tarpu draugija žiuri ant tų besivaržymų ir galvoja: visų vis viena nenžganedinsi, nes visų raštų kartu išleisti neišstengsi, todėl geriaus darysiu savo darbą, o juš dar pasiginčykit. Pabaigsim savo (gal atrasime jus dar besiginčijančius), imsimės ir už jušų...

Erzvilkas. (Ras. ap.) Šią vasarą susitvėrė vartotojų draugija „Vienybė“. Žmonės nekantriai laukė atidarant krautuves, nes del kai-kurių priežasčių (labiausia dėlto, kad nebuvo buto) krautuvės atidengimas užsitęsė gana ilgai. Tik dabar, gruodžio 1 d. krautuvė buvo atidaryta ir žmonės su dideliu džiaugsmu ir užuōjauta sutiko jos atidarymą. Krautuvė dabar visada pilna žmonių, o šventadieniais pas krautuves duris tai kaip ir kokia sneiga. Per šias dvi gyvavimo savaiti sankrova turėjo apie 1000 rublių apyvartos. Tik daugumas žmonių apgaili, kad sankrovų nėra mastinių prekių skyriaus.

Balius.

Balbiariškis. (Suv. gub.). Pas mūsų kleboną Brazauską galima gauti „tėvus“ laiškų. Aš pats per jo rankas gavau ir skaičiau. Jis su zakristijono pagalba nemazai jau ju išplatino (pirmiau platindavo „socialistus ir masonus“). „Vil. Žinių“ gi ir „Liet. Uk.“ skaitytojus ir platintojus iš sakyklos keikia gyvatėmis, žalčiais ir kitais panasiais žodžiais. Laikraščių skaitytojas. („Liet. Uk.“)

Iš Lietuvosku dirvu Amerikoje

Greenpoint, N. Y. Kartik dar atkeliavęs iš Lietuvos išgirdau, jog 3 kuopa TMD. parengė ant 30 sausio prakalbas Greenpointe, N. Y. Man, kaipo dar nedalyvavusiam tokiose iškilmėse, labai buvo žingaidu pamatyti lietuvių būrelį svetimoje šaly, be jokio suvaržymo besikalbant apie savo ir brangiosios tėvynės reikalus ir išgirsti tas laisvas

brangias dainelas, kurias taip jau senai begardėjau. Ir tiesa, pamačiau ir išgirdau! Mano nuomone prakalbos atsiliko gana puikiai. Susirinko gana diktas būrelis lietuvių iš pačios Greenpointės, Brooklyno ir New Yorko. Choras iš Wilhamsburgo padainavo keles dainas: „Lietuvos himną“, „Atsimėskim“, „Kur upelis teka“, „Ant kalno karklai siubavo“ ir kitas. Dainavo gana puikiai, ypač „Kur upelis teka“ — ir Lietuvos himną. Potam p. Bukšnaitis kalbėjo apie TMD. mierius. Kalbėjo gerai, tik tiek, kad bekaibedamas apie TMD. retkarčiais perleidavo prie socialistų, tikėjimo, bažnyčių, bedievystės ir tt. Tokia prakalba geriaus tiktų ant socialistų prakalbų, bet ne TMD. susirinkime. Liutkauskas puikiai nusišikino tikslų TMD. Taipos gi kokiu būdu ištautėjo daugumas lietuvių. Toliaus Ad. Černius prodeklamavo eiles „Mokslas“ ir kitas kokias ten, tik gaila, kad monotoniškai ir tyliai taip, kad visko negalima buvo girdėti. Po eilu kalbėjo p. Rinkevičius, aiškindamas, ypač lietuviams visą bjaurumą girtuoklystės ir ragindamas skaityti knygas ir laikraščius ir įrašyti į TMD. Taip kaip šios prakalbos buvo parengtos su tikslu sutvarti Greenpointe TMD. kuopą, tai pirmininkas pakvietė greenpointiečius norinčius prisidėti prie TMD, bet norinčių prisirašyti atsirado neperdaug, nedaugiau, kaip pora dešėtkų. Ant galo prasidėjo šokiai, nieko įdomaus neturintys, reksmas, šauksmas, ko aš nepatėmijau Lietuvoje per vakarelius.

Turiu priminti, kad iš greenpointiečių, kaip man rodos, atsiranda daug „garbintojų baltosios ir alučio“, nes stovėdamas palei jų būrelį girdėjau taip kalbant: „Ką mes čia tu pliuskių klausysim, čiam verčiau po alų išitrauksim!“ Arba: „Čielistai... šovinstai... massonai... te gul juos... suėda, čiam verčiau išsigersim!“ Ir tiesa, po kiek laiko atsirado jau ir gerai „išsitraukusių“, kurie nenorėdami klausyti pradėjo garbiai kalbėtis, treptenti ir tt. neduodami tuomi kitiems klausyti. Vien garbė turim atiduoti Greenpointės lietuviams. Nors, kaip girdėjau, jų čion ir neperdaug yra, bet prakalbas atėjo apšėdai, beveik visos. Tiesa, atėjo gana daug ir vyrų, bet daugumajų atėjo ne prakalbų klausyti, tik į smuklę „išsitraukti“.

Greenpointiečiams būtų lyg gėda, kad gražioji lytis t. y. moteris turi duoti jiems pavyzdį! Garbė greenpointietėms! Jurgis Kėkstas.

Brooklyn, N. Y. Gruodžio 31 d. buvo mėnesinis „Progreso Ratelio“ susirinkimas. Maz-daug paduosiu čion keles ištraukas, kurios manding, bus žingėdžios visiems. Žmonių prisirinko apie 50-60. Visi beveik „Pr. Rat.“ sąnariai. Po apkalbėjimui tu ly reikalų P. R., liko išrinktas prelekcijų rengimo komitetas, į kurį įėjo pp. Viz-

lata ir Rinkevičius. Šio komiteto pareiga rūpintis kuotankiausiai rengti prelekcijas, pajieškoti bustą, prelegentą ir tt.

Kad geriau galima būtų žinoti ir sekti svieto pirmenygystę: moksle, literaturoj, sociologijoj, daileje, politikoj, ir abelnai visame žmonių veikime, tapo išrinktas, taip sakant, literatiškas komitetas susidedantis iš 3 asmenų: M. J. Vinikaicio, J. Dekerio ir A. Rinkevičiaus. Jo pareiga sekti ir rinkti medžiagą, žinias, iš virš minėtų subjektų ir pranešti visuose mėnesiniuose ir savaitiniuose P. R. susirinkimuose. Taip gi da tojo literatiško komiteto pareiga davinėti žmonėms įvairius patarimus: iš higienos, teisių ir tt. Kreipties tame dalyke reikia prie inžinieriaus-chemiko M. J. Vinikaicio. Pr. R. sąnariams tokie patarimai veltui, ne sąnariams su užmokėniu.

Toliaus da tapo įvykdinti laisvi ir vieši debatai, kuriuose gales dalyvauti visi be skirtumo: sąnariai ir ne sąnariai. Tėma pirmamjam tokiam susirinkimui-debatams paimta — „Kas yra vergas — vyras ar moteris? Šiandieninėje ženyboj“ Iš kalno apsiėmė savo persitikrinimus parodyti 4 vyrai ir viena moteris.

Taip gi gangreit bus skaityta P. R. lekcija „Džiova — kas jinai yra ir kaip nuo jos apisaugoti“. Surengta pagal vi sasvietinę džiovos parodą, nesenai laikytą New Yorke Gamtos muzėjūj. Skaitys M. J. Vinikaitis. Lekcija bus įvairiai iliustruota stereoptiškais paveikslais.

Po apsvarstymui visų reikalų P. R. buvo skaityta M. J. Vin. lekcija „Ar zveris kalba?“ Daugiau atydos buvo atkreipta į beždžionių kalbą. Referatas labai įdomus, ir interesingas. Geistina, kad p. Vinikaitis pasirupintų lįjį atspanzdinti „Vien. Liet“. Juk tai pasinaudotų keli tukstančiai lietuvių, juk tai iš nežinės žingsnį ir da diktoką pastumėtu pirmyn. Lauksime tojo referato pasirodant spaudoje.

Nuo savęs geidžiu, kad Prg. Rat. daugiau nemiegotų letarگو miegu, bet kuotankiausiai rengtu tokius viešus susirinkimus ir lai šio susirinkimo visi nutarimai gangreit išsipildo ir daro vietą sėklai, kuri išduotų didelius vaisius. Juk da rant tokius susirinkimus, pa dėkim, kas savaitė, tuojaus Brooklynas paturtėtų inteli gentija, daugiau gautų apsviestesnių, susipratusių asmenų.

J. Sekericius.

Chicago, Ill. Yra pas mus miesto dalis vadinama North West, kur iš-pat pradžios metų apsiereškė tarp lietuvių šioks-toks judejimas: 8 d. sausio kriaučių susirinkime likosi sutvertas „Kliubas Lietuviškų Kriaučių Savitarpinės Pašelpos“, kur bus priimami vien tikie daubininkai dirbantys prieš kriaučių, su mėnesine mokesčimi 25c. Reikia tą atžymėti, kad šito kluho siekiniai mazdaug progresiviški: plat formoje priminta apie rengimą prakalbų, prelekcijų ir įkuri mą knygyno. Panasi draugija

čia labai pageidaujama, nes kas gi pasakys, kad apšvieta žmonėms nereikalinga. Kitos draugijos, kurios čia buvo pirmiau susitvėrę, apie žmonių apšvietą visai nesirupino. „Lietuvių Giedorių Dram. Dr-stė“ buvo įrengusi knygyną, bet tas knygynas maža naudos neša, nes jokios tvarkos nėra. Kliubui pasėdinai einasi ir reikia jam kloties linkėti. Turiu priminti, kad į kliubą nutarta esą priimti ir kitataučiai, kalbantys lietuviškai, išskiriant žydus. Dar vis mat tarp mūsų tebegyvuoja tautiška neapykanta...

Maža da tokius kliubus arba pašelpines draugijas tvėrti; Chicagos kriaučiams reikalinga „Unija“, gal niekur taip kriaučių neišnaudoja, kaip Chicagoje; per tai kad čia nėra jokios vienybės tarp kriaučių; jeigu imtum aprašinėti išnaudojimo budus, tai didelius lakštus užrašytum.

Ne Aš

Troop, Pa. Sausio 3 d. čionai susitvėrė iš 17 draugų TMD. kuopelė. Yra viltis, kad ir šio tamsaus kempelio vien-taučiai išsijudins iš miego.

A. Minkus.

Laconia, N. H. Mūsų miestelio vardas nepatenka į lietuviškus laikraščius, nes tai yra tolimas užkaboris, nors čia lietuvių nuo dešėtko metų didokas skaičius gyvena. Veik visi jie paeina iš Vilniaus gub. ir nei vienos tautos žmonės neatsizymi tokiomis negražiais darbais, kaip mus broliai lietaviai. Per kalėdas buvo baidios peštynės, net angliški laikraščiai spjaudydami ap-rašė. Per tai lietuviams gauna pačius suokiausius ir pavojingiausius darbus. Nėra tos dien os, kad nesužeistų. Prieš kalėdas vieną geležies liejykloje net užmušė. Buvo užmuštojo brolis beketinas kompanija skųsti, bet bosai emė gazdinti, kad tuomet visus lietuvius nuo darbo pavarysią. Taip ir vėl nutilo.

Girtuoklystė — kuobaisiaus. Rods Laconioje ir visoje New Hampelhiro valstijoje nėra degtinės (1907 m. tapo uždrausta) vienok mūsų lietuvių parsigabena snapsų „kontrabaudos“ keliu iš Bostono ir kitų portų. Už tai kas subatos ir nedėlios vakarais policija taip ir smilinėja apie lietuvių stubas.

Juzė Vilnių-zinė.

New Britain, Conn. Sausio 3 d. atsibuvo iškilmingas apvaikščiojimas Dr. V. Kudirkos jubilėjams, kas pasilikis tur-but vietinių lietuvių atminime ant ilgų, ilgų metų. Dailvavo visos įžymesnės mūsų spēkos. Atidarius susirinkimą ir prakalbas p. M. Neimoniui, traukėsi įvairaus turinio programės. Tarp ko kito: jaunų lietuvių choras, p. S. Bagdono vedamas, pertraukose jausmingai sudainavo: „Lietuva, tėvynė mūsų“, „Sugrįžk, sunau paklydusis“, „Tegyvnuoj mus tauta!“. Padeklamuota grazių eilučių: M. Paulauciūtė; „Gražu yra matyti lietuvių būrelį“, „Atminimui Dr. V. Kudirkos“, „Linkėjimas“; M. Povilaičiūtė; „Liu-

„Pa-akyk, mano mylimas kraš- te;“ E. Kazlauckiute: „Kaip dyvinai man judin širdį;“ A. Smigelskis: „S. Iis kur upė teka“ Buvo žiela eilė oratorų: Dr F. Matulaitis, kun. J. Žebrias, J. Gegužis ir J. Mazi- lauckas. Kiekvienas jų primi- nė tuos sunkius laikus, kada velionis Kudirka išėjo su plunksna į tautišką dirvą ir sulygino kiek mėš jau dabar turime atsieti. — Visas va- rėlis puikiai nusisekė Daly- vavo šios dr. užrašė: Sv. An- driejaus. Liet. Ukešų Nepr. Kliubas, Žirgvaikių, TMD LSS ir LSA kuopos. Aukų surin ta \$832, uždangus iš- kaščiūs liko \$697. Aukavo Kudirkos raštams šios dr- stės: Apšvietos \$5.00, Sv. Andrie- jaus \$10.00, L.U.N. Kliubas \$10.00, Žirgvaikių dr- stės \$5.00, TMD kuopa \$5.00, SLA: kp. \$5.00. Viso 55.29.

Ištardami ačiu draugystėms, visuomenei ir oratoriams: J. J. Gerdauckas, pirm., M. Neimo- nas, kas., J. B. Kardokas, rašt., M. J. Čeponis, raštinin- kas pranešimų.

B E D A.

Vertė S. A. Tekšnis.

Susirgo Romanienės karvė. Ji gulėjo ant šiaudų ir liudnai žiūrėjo did-lemis pilkomis aki- mis. Nasrai virpėjo, uoda raukšlėjosi — visa ji dr- bėjo iš- kaiščiū. Jautėsi, kad ji serga ir kenčia baisias kančias. To- kiam karte blogiausia, kad gyvulis negali šnečėti, n- gal- pasiskusti.

— Matyt jau, kad nebus jai gyvenimo. Gal but, kad kas nors ir pagelbėtų, jeigu tai bu- tų blogas kr- uvas užėjęs, o čia matyt, kad kas nors ją apžiū- rėjo, kad ji kur gal a nutru- tų, dabar n-ko ir nepadary- . Atsidė-it į Di- vą, — r- sit ji padė- . — Taip kalbėjo ka- mynas, m- kantis gyvulius gy- dyti.

— Matau, kaimynėli, pati, kad ilgai ji neišgyvos, o jeigu jos m- stosi, tai ir man neb- verta gyventi! Aš visą amžlį padėjau, kad karvėle susilauk- ti. Vyra pakavojau, sunas ka- reiviuose numirė, o aš vis var- gau, dieną ir naktį dirbau; žemos naktis tokios ilgos, o aš vis verpju iki ryto, pirštai- tįsta, akys merkiiasi. Vienas Dievas žino, kuo man apėjo ka- peikele atidėti, iki nesusedėjau.

— Pas vargš visuosmet taip. Nors rankų nustok, o vis nieko nebus. Taip jau Dievo likta, ką darysi? Rei- kia kaip nors gyventi. . .

— Nežinau, kas savo be- dinai galvelei ir bedaryti, prie- ko pagalbos šaukties. — O tamta paskirk dieną, už- pirk misias. Arba pasimelsk- stebuklingam šv. Jonui, kal- ba, kad labai padeda.

— Visą jau dariau, ir Aė- mens Vartų Motinai švenčiau- siai, ir šv. Jonui. — Rasi, sakau, viešpats pa- dė, jeigu ant to atsidė-i, Te- gul tametai Dievas padeda.

Kaimynas nuėjo. Romanienė liko viena prie- karvės ir vaikščiojo apie

ją. Siulė jau višką, ką tik tu- rėjo, bet karvė nieko neėdė. Tik liudnai žiūrėjo į moteriš- kę.

— „Karvutė mano, kas tau so- pa? Nepalik savo bobelė- be lašelio pieno! Nuramin- mane nors biškėlį“.

Ir glostė karvę, galvą, po- kaklu ir liudnai skundėsi.

— „Kur man kitą benupir- kti! Pirstų nebegalius dėt- sulo adaton neteįver u. Ku- man senatvėj ape kitą galvą su ti?“

Karvė drebėjo, Romanienė prid- ngė savo skrebelius, o pati sėdėjo pu- plūšė nuo šal- čio susitraukus. Dantys bar- škė o, bet nėjo nuo kavės.

— „Rasi Dievas mane už nuo- dėmes bandžia? Teisybė, n- syki, karvut, aš už tavę nusi- dėjau! Čia ant svetimos ežios- ganiau, ten lapus skyniau, o kai- kur ir darže buvau įliu- dus. . . . Bet užtat aš niekam- pieno negalėjau. Kur tik vaikas suserga, kur tik mote- riškė gimdo, aš jau ir einu su puodeliu, nešu pieno. Ir varš- kės duodavau. Viešpatie, ne- bausk manęs, našlės nelai- mingos, taip sunkiai. Nieko svetimo nepaliesiu, tik palik- man karvutė.“

Taip iki vėlai nakčiai dėja- vo Romanienė. Šlakstė šven- tintu vandeniui, bet nieko ne- gelbėjo. Karvė ištiesė kojas per visą kutelę, sunkiai dusa- vo ir baubė. Moteriškė glos- tė, skabinėjo, kalbėjo, bet vi- nieko negelbėjo.

Menulis šv- etė į kutę per- duris, ir moteriškė matė kiek- vi- ną karvės judėjimą. Ant- galo karvė atsisto- o li- t- k- ant kojų laikėsi. Žiūrėjo į ku- tę, taryt m šū kiekviena ker- tele atsiveikindama. . . .

Paskui staigų pagr uvo ant- š audų ir išstiesė. Roman- enė pripuolė prie jos ir trynė- skėpeta. Pat nežinojo, kas- su ja darosi. Paskui karvė- somurojo ir pradėjo spė- dyti. Romanienė pas- d- rė šilka, akyse pasirodė rudi- rateliai ir kruvina ji nuv rto- varvė pardė kojomis ir dras- kė moteriškę.

Abi kovojo su mirtimi. . .

Velnias.

(Feljetonas).

Buvo tamsu šaltas vidur- naktis. Bokšte Petropavlov- kos cerkvės Petrapilėje laikro- dis monotoniškai praskambino- jam paprastą giesmę „Dieve, cara giuk“ ir jo aidas prany- ko čia jau, tartum paskendo- Nevos vandenyse. Visur grabo- tyta, tik kaip kada ant drut- vietės sienų girdėtis žingsnia- vimas — tai sargas. Po tiesio- girdėtis tolimas ošimas — tai- pinigų dirbtuvė. Po kairei- riogvo urvai, užduodanti kiek- vienam juos matančiam n- smagų ir net baimingą į- pu- šį — tai politiškąji inkvizic- ja.

Tokioje tai vietoj ir tokia- me laike, kada kas gyvas sle- piasi, stovėjo ties kampan cer- kvės, ant sargybos, velnia-

Jis buvo apsilvilkęs į generol- mandierą, apsiavęs čebatais su pentiniais, ragus pakavojęs, o vuo dega buvo įdėta į maišį ir lošė rolę kardo. Jo išv- izda buvo puiki: pilnas, spskritus veidas, akis malonios, apsiėji- mas mandagus ir niekas nesa- kytų, kad tai ne didkundgai- kštis Aleksejus Aleksandro- vičius.

Kad ir velnias bet jam nu- s- bėdo st- vėt ant šalčio, o to- kią sargybą buvo nesmagu- ap- eiti: čion cerkvėje guli tiek- jo draugų ir, tamsybė juos- gink, — ka- paimtų! Pri- čais- gi — „Pingiu s kimas“, čion- d- rba pingus. dėlei kurių žmo- nės jam įarsiduoda, ir čion- o- kir- i kankinasi visi tie, kurie- griauja jo viešpatavimą.

— Kad ir šala gi, po šimta- aniuo! . . . Kad nors kur- troputį sušilt, — mį- lijo vel- nias.

— Juk niekas šiuo laik- neateis, eisiu nors į cerkvę su- šilt.

Įėjo. . . ir nustebo. Jis pamatė, jam — velniui — nematytą reginį: visi mar- moriniai grabai Jų Didenybių atidaryti, o pačios didenybės- suėję prie aukuro „Didžiųjų- vartų“, linkminasi sau. Čion- Petras Didysis prisirėmęs prie- sienos kalbasi su vokiečiais- užgerdamas degtinę; netoli jo- jo antroji žmona, — Kuršo tar- naitė Katrė pirmoji, meilinas- su Menšikovu. Ant kampe- aukuro Elžbieta kš'a prefe- ranšą su savo ministeriais; vi- dury cerkvės puikiai pasipuo- šusi stovi paleistuvė vokiekaitė — Katrė Antroji ir dairosi į- yrus, mįslydama, kuris iš jų- būtų smagenis sugulejas. Po- ila- gi ties langu susistatę- šv- ninus kereiivikus „koman- d oja“ — jis zaidžia. Alek- sandra Pirmasis kalbasi su- Aleksandru Antroju ką tokį- svarbų, turb- t apie naujas ke- re- vių kejures Semionovskam- pulke, o Nikolajus Pirmas- dav- nėja paliepinimą visus m- št. Iš visų g ramyba, tai Alek- sandra Trečias, — jis, išgėres- visos Petrapilės Beud- kinką, jau traukė p- prastą koniaką. Visi linksmi, visi turi savo- p- priastus už- sėmimus, t k vie- nas Jonas nuludęs stovi pas- duris, rodos jis ir nebuvo Ru- sijos caru.

Ant galo velniukas atsikvo- šėjo ir jam atėjo į pagelbą jo- paprastasis mandagumas. Jis, kaip „pilnas“ generolas, pa- siveikino su carais, — o ca- rienės tai net leido jam jų- ranką pabučiuoti, — ir valan- dėlė su jais pakaltėjo; bet- jam tarpe jų buvo nesmagu, jis jautėsi įžeistu tokia kompa- nija, kurioje raudasi vienas- tinginumas, paleisturingumas, veidmainingumas, — jis gi- buvo daug doresniu: turėjo- dirbt ir pelnyti duoną. Greitai- atsiveikinęs įėjo.

— Kokius juos gyvus ma- čiau, tokie ir dabar! Rodos- bėga laikai, mainosi gadynės, žmonės šviečiasi- tobulinasi, ir- mus velnius kitą- kart apgau- davo bobos, bet dabar jau- niekas nesidu- da savę skriaust. Neaikeičia tik carai; jie visuo- met neturėjo nei jausmų, nei- žmoniškumo, nei sąžnės; ji-

(Žiur. ant 6 pusl.)

Gyvenimas... Kova... Laimė...

(Išlės prozoje.)

Iš puikaus Daržo, kuriame laisvai žaliuoja- veriantie akį miukštučiai žolynai rįvairių įvai- riausių gėlės kelia savo švelnias galvutes ir- pumpuru- į saulę. Jisai atėjo pas didel- u- tamsius, g- lazinius, nuo amžių pajudavusius- vartus, buvusius ano Daržo gale. Pas tuo- vartus atveda visi Daržo takai ir takeliai, ke- liai ir keleliai; jei bent kuris jų pasiba- ga kur- žolyne, ar gėlių krumuose — tokių takų galas- v- d- uasi Jaunimo Mirtis.

Pro šiuos tamsius, gelazinius ir nuo am- žių pajudavusius vartus daug žmonių išėjo iš- Darž, bet nei vienas jų nebes- grįž- atgal, ir- negalėjo suir- ti: gyvenimo dramos pavieniai- a- tai vieną tik sykį yra atli- šiami.

Atėjo jis pas šiuos vartus. Pakelė galvą augštin ir ant juodos lentos- kuri kabo ant tamsių, nuo amžių pajudavusių- vartų, perskaitė sekantį užrašą:

„Vartai į gyvenimą ir kovą“.

Sustojo. Užsimastė. Paskui pažvelgė į puikų Daržą, nubučia- vo akimis meilingai kvėpenčias savo jaunimo- gėles, atsiduso iš- pat krutinės gilumos, kruste- lėjo, tarsi norėdamas atstumti nuo savęs bailų- praeities pasigailėjimo jausmą, mintyje atsis- veikino su savo jaunystės dienomis ir drąsiai- pabarškino į tamsius, gelazinius, nuo amžių- aprukusius vartus.

„Kas ten?“ — užklausė jį sunkus balsas. Tie du žodžiu „kas ten“ puolė iš nežino- mo tolio, tartum didelis plaktas į kieta akmen- uola, be švelnaus skambėjimo, be dailaus aido — puolė ir atgulė ant Jo krutinės.

„Žmogus“, — atsakė Jisai. „Ko nori? kur eini? ko jiešakai?“ — to- pa- ties sunkaus balso klausta toliau.

„Noriu gyventi. . . einu į kovą. . . jieš- kau laimės. . .“ — išsiveržė atsakymas iš Jo- jaunos sielos.

„O ar tu žinai, kas rasė už vartų?“ „Ar žinai, kas tavęs laukia kovoje?“ „Ar jauti, kas tai yra laimė?“ — kamanti- nėjo toliau- tas- pats nežinomas, sunkus bal- as.

„Ką rašų gyvenime — nežinau, kas ma- nęs laukia kovoje — nežinau. . . . O laimė? a- tą jau ragauju savo širdyje. Laimė tai m- i- lė visoko to, kas yra pas- ulyj- grauzas, sveiko- ir gero, tai yra meilė žmogaus, gyvulio, aug- m- ns, šilumos, oro, saulės. . . .“

„Gyven męs tave sumindys. . . s laužys. . . išnaudos ir, išnaudojęs, išmes iš tavo apg- v- n- tos vėtos, iš- tums š- tų vėžių, kuriomis tu- ge si žengti. . . ar nebijai to?“

„Ne!“ „Gyvenimas išes tavo š- r- ties ramylę. . . s drums mįs- l- s aiškumą. . . . protui sutei- s- kančias. . . . ar nes bijai?“

„Ne.“ „Gyvenimas skandij- tave ašarose, jis iš- ra- Nelsimų Žambriui ir iš- kės Vargo Akėčiomis ta- vo skaištų ir jauną ve dą, jis slėgučiu užgul- tau ant krutinės ir į lanką sulenkė tavo strėnas. . . ar nesibijai jo?“

„Nesibijau. . . nes noriu gyventi“.

„Gerai — gyvesi.“

Nupuolė sunkus tamsių vartų užsklandi- ir patįs vartai kruptelėjo savo vietoje.

Jis jau rengėsi žengti, tik nebuvo dar ga- lima praslinkti pro siaurą spragą.

„Palauk“, — metė sunkius žodžius tas- pats nežinomas Jam balsas, paeinantis iš pa- slaptingo tolio, — „nesukubek: prisigyvesi. . . prisikentėsi. . . prisidėjusi. . .“

„O kovoje pamatysi, kaip dėlei sausos- duonos karnio, dėlei kartaus gėrimo lašo tėvai- zudo- vaikus, vaikai minto tėvų pasenusius ir tuos savo vaikus išauklėjusius kunus, broliai- pralieja savų brolių kraują, seseris kankina- seseris, nors jiems gyvastį suteikė tie- patys tė- vai, nors jie vienos ir toš- pačios motinos pienu- maitinosi kudikystėje. . . . Kovoje ne sykį- jausi ant savo kaklo plieninio kardo ašmenis ir prie krutinės durtuvo smail. . . ant veido ir- rankų jausi savo mylimų kraują ir laimingas- busi, jei neužnuody- tau sielos jųų prakeika- mas. . . . Jei nors kame sužeistumei savo ar- timą, kurį sakysies myli-, tad skriauda jo gul- tau ant veido, tarsi purvas ant skaisčio pie-

vos. . . . Jei kas — nors turėtų verkti iš tavo- priezasties — tad tos ašaros ant amžių pažen- lin- kruvinomis dėmėmis tavo sielą. . . . Bet- t, jei nori buti žmogus, ne kaip kiti, kurie- žmo- nėmis yra tik iš vardo, nevertosi plieninio- ženklo. . . . tavo giuklas — Meilė. . . . Ar su- prausti?“

„Taip.“ „Ar raišiosi baises tavo brolių žaidas ir- ar gydysi jas?“

„Taip.“ „Ar saugosies išspausti iš jų ačių ašarą, sužeisti jų kūną, užgauti jų š- rdį?“

„Taip.“ „Tad eik: gyvenk, kovok ir- ieško sau- limes. . .“

Atkelta vartų pusė. Jisai drąsiai, augštai galvą iškelęs, įžengė- į pa- slaptingą jam šalį: į gyvenimą, į kovą, į laimę.

Gelaziniai, sunkūs, nuo amžių pajudavę- vartai užsidarė, užsklandis žvangėdamas užpuo- lė.

Kažkur, tartum iš parašo, kuris randasi- ant pajudavusių gelazinių vartų, liudnai iš- tarta:

„Tasai gyvenime nuvargs, kovoje pralaimės, laimės neragats.“

V. K. Račkauckas.

VII. 1908.

Kritika ir bibliografija.

Lietuvos Istorija, su kunigaikščių paveik- slais. Parašė Maironis (J. M- lis) Trečią- kartą atspausita ir pataisyta. Petrapilis, 1906, pusl. 260, kainą 80 kap.

Man ikišiol dar neteko matyti geresnio is- torijos (Lietuvos) vadovėlio, apart virš pamir- nėtojo. Čion skaitytojas ras visą pervalgą- mūsų Lietuvos istorijos: senobės lietuvių gyve- nimo vietą, jų papročius, budą, tikėjimą, kuni- gaikščius, kares ir tt. Gale knygutės pridėta „Trumpa lietuvių rašliavos apžvalga“, kur Maironis nurodo aplamai visus Lietuvos dar- bininkus ir darbininkes, atsizymejusius lietu- vių literaturoje — nuo pat r- dzios iki pasku- č- a- sių ū laikų. Apžvalga labai akyva.

Mų- ū kalba, rašyba, aplam- i, visa litera- tura dar neišdirbta. Kas autorius tai ir nauja- rašyba. Taip ir Maironis šioj istorijos kny- goj, nors jau ir trečiu kartu par- ngdamas spau- don, neištaisė kalbos. Vardą kunigai ščio- Mindaugo jis vartoja net dv- jopai, kas sk- i- tytojui pasirodys, buk čion kalbam- a ai- di- ypati. M- r- šio: Mind- ug- s ir Mandagus taip- gi vardo Mandagus kiltinink- a- turi ir- gi dvi- formi: Mandag o (pusl. 43) ir Mand go (pu- l. 45). Manding, p- tar- sai varda- visai netikės, kadangi kronikos- raudasi u- rašyta vardas to- mūsų kunigaikščio Mindaoc (pastaroji „c“- ištark: k.) nuo ko kiti l- etuvių istorikai ir- ra- dėjo rašyti Mindaugas- n- s ir visur ger- aus var- t- ti l- etuvių vardus kaip jie užrašyti p- v- ru- ū kroniko- e; ten jie užrašyti daug- g- riau ir- tikrai galima surasti vardų skambė- j.

Žodį „istorija“, juk visos kitos tautos, kaip esu patėmijęs, vartoja ir rašo su h (his- torija). Tai kodėl- gi ir mums lietuviams- taip nerašyti. Juk rašom: *hymnas, hygieną* ir tt., o ne *imnas, ygiena*.

Seinų „Saltinyje“ (nepamenu kuriam nu- meryje) esu skaitęs, buk Adomas Jakštas (kun. Dambrauskas) gimęs 1860 m., Pagirio pa- rapijoje, ir, rodos, universitete išbuvęs tik vie- ną metą. O Maironis savo „apžvalgoje“ rašo, jog Jakštas gimęs 1861 m. Pasvalio parapijoj; universitete išbuvęs 2 metus. Ima abejojimas, kam dabar betikėti? Taip gi ir Jėgaila M. var- toja dvejais vardais: Jagalis (pusl. 211) ir Ja- giela (pusl. 212).

Kaip žinoma, Aišbės (Kriščiukaičio) yra- kitas pseudonimas Antanas iš Bugnų; pas Mai- ronį pavadinta „Bubnų“. Savojo- Pieteris, o ne Pieteris. Tos visos klaidos ir neaiškumai turi- buti prašalinami išleidžiant ketvirtąją laidą.

Paviksiai kunig- ikščių puikiai atmušti, padaryti atsakančiai ir labai dailiai puošia- knyga. Už tai leidėjui pridera „ač- u“.

Nežinrintį virš m- uetąsias, visias klaidas (o- gal jų ir daugiau yra — aš, prisipaįstu, ant grei- tųjų skalčių, tai gal ir nepatėmijau) šitą Lie- tuvos istoriją geistina, kad kiekvienas perskai- tytų. Tik gaila, kad labai brangoka: 80 c. darbininkui ne visai lengva ant tokios knygu- tės išdėt.

J. Sekevičius.

Skitaloc.

MIŠKAS VIS SMARKIAU DEGĖ...

(Tąsa.)

Mokytojas, pasirėmęs ant palangio ir ištiesęs savo ilgą ir laibą, trumpomis kelinėmis, kojas, ty...

— Dimakrotai! — netikėtai sušuko Mironas — vieni kalba šitaip, anie—kiti ponai—anaip! — Jis pavertė išplėstą delną pirma į vieną, o paskui į antrąją pusę: — ir visi tarp savęs ginčijasi...

Jis numojo rankomis, patraukė pečiais ir susimąstęs susiraukė:

— Ne mums jie taikinti! mes, sodiečiai, žinome tik: žemė! Ten jūs kaip norite, o mums pirmų-pirmiausia žemės duokite! Prikirkite mums žemės, o paskui mes jau pažinėsime ir patį peržiūrėsime visus drandžiamuosius jūsų raštus!

— O neduosite,—patį pasiimsime!—pridėjo jis rusčiai.

Kada jis prakalbo apie žemę, jo veidas atsimai-nė, rodėsi įkvėptas, akis žibėjo, balsas virpėjo. Ir jautėsi jame didelis žemės troškimas, karšta meilė prie jos. Jis tarytum buvo suglemęs ir paslėpęs širdyje kažką didų ir sunkų, ir tik vienas žodis „žemė“ galėjo išjuokinti visa, kas buvo paslėpta.

Stiprių žmogumi rodėsi tą valandą Divuogorski-pi Mironas.

— Bet ariššipildys visa tai kuomet—nors!—lind-nai paklausė mokytojas—ar žmonės apgalės?

Mironas tarsi visas užsidegė.

— Išsipildys!—nepaprasto tikrumo spēka atšovė jis—apgalės! Teisybė paims viršų!

Giliai sujudęs, jis nutilo ir žiūrėdamas į moky-tojų žibančiomis akimis, sklidinomis ašarų, vos pra-sniždėjo virpančių nuo stipraus sujudimo balsu.

— Svarbi valanda atėjo!

Abu iškilmingai nutilo. Divuogorski širdis drebėjo. Tarytum vilnis būtų praužius ir pagrobusi juoda, arba ugnies kibirkštis, gimusi pas vieną sie-los gilumoje, tarytum būtų įsiveržusi į antrojo širdį ir nusivilinusi tą širdį.

Ašaros sodiečio akyse sužibėjo ir išdžiuvo, bal-sas vėl suskambėjo, lygiai ir kietai, bet po to ilgai dar vaikino širdis degė ir mušė.

Mironas pristatė rankas prie jo, pasilenkė prie pat veido ir prakalbo tyliai — pilnu slaptumo, balsu:

— Paversmė sodiečiai jau užgrobė žemę nuo dvarininkų... Išėjo į laukus ir pradėjo arti... Žinoma, atėjo sargybinis. „Ką jūs darote?“ o jam ir sako: „nelisk! ar nematai? Visas sodžius čia!“

Mirono balsas vėl suvirpėjo ir suskambėjo, kaip styga, veidas tarytum, iš vidaus apšviestas, nušvito, akis žibėjo.

— Visas sodžius!—atkar-tojo jis, keldamosi ir pasilenkdamas prie drango; žibančiose Mirono akyse buvo matyties džiaugsmas ir meilė, vaiko išitikėjimas ir įtekėmės galybė,—sodžius!...

Jis buvo benorįs išaiskinti mokytojų to žodžio prasmę, bet numojo tik ranka ir tęsė toliaus:

— Sargybinis pažūrėjo: mato—žmonių daug, ką jiems padarysi, žmonėms? Pagalvojo—pagalvojo, pagalvojęs ir sako: Broliai! aš ir pats žinau nieko jums negalįs padaryti, bet juk —tarnyba! Nubaus mane! štai dvaro prievaizdas žiūris pro langą! pasi-gailėkite, nnduokite, buk aš jus pavaręs, taip tik —dėl akių, o kaip nujosiu—vėl arkite!...

Na, sodiečiai pasigailėjo jo, pasuko atgal, sar-gybinis nuėjo, o jie pagrįžo. Prievaizdas visa tai mato ir atsiučia pasakyti:—noriu, sako, geroju su jums pakalbėti, susirinkite prie mano namų. So-diečiai paklausė, atėjo. Išėjo ant prieangio senelis, Maizieštumi vadina jį, aš jį pažįstu: gudrus, iš sodie-čių kilęs, ir sodiečių siela pažįstama jam, kaip penki pirštai. Nusilenkė į abi pusi visiems žmonėms, pa-darė malonų veidą ir sako: Broliai! Ne aš žemės savininkas, man vistiek, tik aš noriu jums gera, juk ir aš pats sodietis: va, gerai, jūs išarsite, sakysime, žemę... juk privalote žinoti, kad veltui jums tai neprasilinks: atjos kazokai, valdžia, kas gera bus iš to? ar ne geriaus, sako jis, šitaip padarius: aš jums žemelę swarsiu ir apsesiu, o ateis laikas—ir nuvaly-siu, iškulsiu ir grūdus į aruodus supilstysiu. O jūs rudenį ateisite ir visa pasiimsite? A?

Mironas nuduodamas prievaizdą, prakalbo juokingu senelio balsu ir taip veidą iškreipė, kad mo-kytojas nesusitūrėjo ir ėmė juokties.

— A, veitni prusna!—sušuko jis, klegėdamas plonu moterišku juoku ir spardydamas kojomis.— Na, ką gi sodiečiai?

— Sodiečiai!—atsiklausė Mironas — sodiečiai susimąstė, patylėjo kiek, o paskui ir sako jam: Ge-rai!

Ir vėl jis nudavė sodiečius, kurie sušimąstė, to-ki senio atsakymą išgirdę, nepalankias jų stovylas,

prastus, atvirus, lengvatikius jų veidus.

— Chi-chi-chi—žvengė palinksmėjęs mokyto-jas—juokdarys esi, broliu Mironai. Kaip pas tave viskas dailiai išėina! ir iš kur tu visa tai žinai? Aš, štai, nei apie vietinį streiką nieko nežinau!

— O ką gi, ar Tamstai reikia apie jį žinoti?—rimtai paklausė Mironas.

— Labai įdomu!—iškarščiajęs prisipažino vai-kinas.

— Na, tai aš Tamstai papasakosiu.

Mironas vėl atsitraukė nuo mokytojo, atsirėmė į kėdės atkolę, užsikėlė kojas vieną ant antros ir ėmė pasakoti.

— Susitaisė iš mūsų bendrija—pradėjo jis ra-miu, rimtu balsu — nuo dviejų šimtų iki pusterčio šimto žmonių. Pirmą mat visuomet po keturis rublius už tukstantį kraustė, o dabar panorėjo mūsų kro-vikai savo kainą paskirti. Išsiuntė mane miestan—apie kainas patirti. Išvažiavau. Matau, mieste vi-si streikuoja, krovikai taip—pat, sustreikavome ir mes. Tuomet pirklys puolėsi į kitus sodžius ir surankiojo kol—kas arti trisdešimties žmonių už senąjį mokesnį. Męs jiems ir pasakėme: koks noras jums už keturis rublius, kad mes norime išgauti ne tik sau, bet ir jums dešimtį rublių. Juk jūsų trisdešimtis, o mūsų pusterčio šimto, jums tik savaitėje kartą teprisi-se krauti. Ar daug uždirbsite! Dangiaus pravalgysite.

Jie tuoj perėjo į mūsų pusę ir ėmė vienkart su-mumis streikuoti. Jis kitus samdyti—ir tie perėjo prie mūsų. Nėra kas daryti—sutiko. Padirbėjo kiek — vėl vakar sustreikavo: reikalaujame dvide-šimties.

— Na, tai gal jau ir per daug, negerai! — tarė mokytojas.

— Negera-a-ai!—pajuokdamas ištesė Mironas ir staiga pamėlynavo, jo veidas reiškė neapykantą, akis sužibėjo negera uguiu, ir visas jis, drąsus ir at-žiaurus, priminė kažki—kokį gražų, pavojingą žvėrį.

— Ne, tai gerai!—sušuko jis.— Pirklys juk vaipėsi: ką jūs su manim darote! Tai plėšimas! Aš, sako, miestan nuvažiuosiu, gubernatoriui pranešiu, kazokų čionai išreikalausiu, nuraminsiu jus. O aš ir sakau jam: jūsų mylista! Kiek metų mes dovana beveik tamstai dirbome, kuomet tamstos viršus buvo, o juk nevažiavote pas gubernatorių tamstos godumo ramintų! Kodėl gi jau tamsta, sakau, pradedi da-bar apie kazokus galvoti?... Kas pas mus čia-riaušės ar maistas? Nieko panašaus! Priešingai—pas mus, jūsų mylista, dabar lab-b-bai net romu. O jei tamstai rodosi, kad nuo mūsų streiko tamsta sumenkėsi, tai nėra ko bijoties, pas tamstą liko dar daug... Priejau ir pirštui jam į storą pilvą duriau.

Mironas piktai nusijuokė ir pradėjo vaikščioti po kambarį. Mokytojas nustebejęs sekė jį akimis ir, matoma, neturėjo ko jam atsakyti.

Aprimęs Mironas vėl kalbėjo:

— Pas mus juk, istikrųjų, dabar visame kaime romu: nei muštinų, nei dainų! Monopolį nutarę uždarė, visas kaimas sutiko negerti: ne toks laikas. Žmogus dabar turi būti visuomet blaivus, dėlto kad girtas jis neiškentės, iškarščiaus ir išplepės ką—nors nereikalingą. Pas mus tik vieną kartą bebuvu atida-rę monopolį, kuomet andais pavieto viršininkas buvo atvažiavęs ir pagriomis sirgo.

Mironas stovėjo kambario viduryj, plačiai išsi-žergęs, ir, ranką angštyn iškėlęs, kalbėjo prieš mo-kytoją.

— Prablaivo žmonės! Pabudo! Susiprato! Atmink Tamsta mano žodį: eis dabar mūsų darbas! Ir tarsi atsiminęs kažki—ką netikėtą, Mironas nu-džiugo ir pats save pertraukė.

— O popas gi mūsų!...—linksmi sušuko jis:— ar girdėjai Tamsta, kaip pamokslą sakė apie mūsų streiką?

— Ne, nebuvau tuomet!—atsiliepė mokytojas.

— Nebuvai Tamsta! Trukšmas buvo cervkėje! Nuėjom mada su tėvų sekmadienį ant mišų giesmi-ninkų pasiklausytų. Gerai. Tai gi popas išėjo pamokslą sakyti. Vargas jums, sako, broliai. Tai vis svetimieji ir savo šalies priešininkai taisy jums tuos prakeiktus stroikus. Bukite, sako, pasikaking-tuo, ką turite, o kas lieka—artimui atiduokite. O kas artimas? Viršininkai.— Čia mano tėvas nebeišken-tė, prasitumė prie jo arciaus ir kaip sušuks jam ant visos cervkės, „pamokslą pertraukė: Tėveli! Mums štai žemės truksta, o dvarponiai apzioti jos negali! Ką gi jie su mumis nesidalija?

Mirono balsas vėl suvirpėjo žinomu jau moky-tojų stygos virpėjimu, veidas atsimai-nė, akyse suži-bėjo ašaros. Ir vėl stipraus jausmo vilnis abu juo-du apėmė, o karšta kibirkštis, vieno širdy gimusi, vėl uždegė ir antrojo. Žodis „žemė“ griandė Miro-no sieloje, purtė ją, degino jam širdį. Tik tai tas žodis buvo taip galingas.

— Sustojo popas ir ruščiai atsako: o tai, sako, kiek kam duota išaugšo — vienam talentas, kitam du. Čia visa cervkė taip ir sunžė: A—ai! gerai po-pui sakyti! Jis sotas... Mano tėvas priėjo prie jo visai arti, galvą linguoja, ilgą barzdą pirmyn atkišęs, visas dreba iš piktumo, plikė blizga, milinė atsisegė, rankas į šonus išrėmė—ir sako jam: Ak tu, pope,

(Toliaus bus.)

Nervu nusilpimas.

Yra tai populiariausia liga Amerikoje Ne-silaikydami higienos tiesų, amerikiečiai rodos, tankiau patenka į eile-nerviškų bankru-tų, negu kiti žemės kamuolio gyventojai. O mūsų lietuviai r. d. s. užima vieną iš pirmųjų vietų skaičium neurastenikų.

Neurastenia priimta vadinti nervų nusil-pimą sujungtą su padidintu pernelyg jautrumu. Prigimtas nervų silpnumas ir išaukleji-mas yra svarbiausios tai negalovei priežastis. Toliaus gi, sunkus darbas, galvos laužymas Skaitlų vedejas, pinigmainis, išradėjas, mo-kytojas yra tai pirmutinai kand datai į neura-stenikus. Daugelis mano, jog neurastenia yra li-gų turtingų žmonių ir p. e. n. nuo šydumo; bet šitkrų ū ne taip yra. Stai pavyzdėlis: Bo-to no miesto ligonbutyje, kur gydosi beturčiai, keturi iš dešimties nerviškų ligonių užrašyt neurastenikais. Iš savo patyrimo galėčiau pa-sakyti, jog lietuvių tarpe nuošimtis tokių ligo-nių yra didesnis. Sako, kad žydai sutei-čia didžiausį procentą neurastenikų. Artimes nės neurastenikos priežastis yra persidirbimas ar tai raumens ar proto ir visokis nervų suerzi-mimas, dėlėi rūpesties, lukesties, susikrimt mo-gaillesties, etc. Tarpe atėviųjų puikią dirvą ner-vų ligoms sutveria permaina gyvenimo, sun-kus darbas fabrike, netikrumas apie rydiena, ant galo sauzagystė ir šundaktariai. Tie pasku-oniai ne vieną į beprotamį nustumia.

Neurastenos apsišėkimai paeina nuo uirimo nervų centro, išnykimo jo valdžios, taip kad į arios kuno dalis išsiluosavę iš-po-contralės, nebetinkamai atlieka savo užduo-tį: suįra maistinis traktas, kraujo cirkuliacija ir lytiškosios dalis. Tas jau atsilėpia ant žmogaus judėjimo, ant jo pajautimų. Jis ne-begali tinkamai valdyti savo raumenų, nebega-li atlikti darbą. Jo rankos dreba prie ma-žausio susijudinimo.

Jausmai būna iškreipti. Tankiai jaučia ma skausmas visose kuno dalyse. Kitose vie-rose ligon's skundžiasi ant karščio ar šalčio. Ypač kankina galvos skaudėjimas. Paprastai nd-si jausmas, lyg kad galva būtų lošijama, t. g. l. arba kad ji būtų per-unki pečiams. Tankiai skusta nugarą arba juos am-lyg kad kr. zdės bėg-tų. Tarpais pirštai tirpsta ypač pabudus š ryto. Kartais gelia ko. a. ir ankas.

Pajautimai esti atbuke. Pirmočiausiai ū t. m. s. pasidaro nesiškus, taip kad žmogus begali atlikti savo deinių darbą, kaip siuvi-ua, r šymą ar s. a. t. ymą, kur re- alauja akių ir m. p. mo. Ausyse esti užimas švilpimas, kambėjimas arba kit-ki balsai, nors girdėi-m. s. rečiau da atbunka. Skonis tankiai per-keičia, paprastai tokiu ni- kas nep. tinka. arba ji- jaučia kartumą ar surumą burn-je. roto nusilpimas vi- ad. i. b. n. ym. u. r. t. m. p. priekzasčia da dide- nio rūpestio. Bandydama sukcentruoti atydą ant kokio daly- o jis atju-č a didelį sunkumą, jis apimtas baimės, kad ne-šeitų iš proto, pradeda save tēmyti, tyrinet, kas yra labai blogu dūikta ir vėd. prie negeis-tinų pasekmių. Prie baimės bēprotystės prisi- jungia daug kitokių baimių ir jis neįstengia auveikti paprastą dienos darbą. Jo miegas neramus, jis tankiai pabunda da labjaus pail- ses iš ryto. Tankiai kankina mešlungis arba jaučia kad puola iš augšiai. Kartais paim- t kra nemiga, bet paprastai jie daugiau miega negu sakesi.

Maisto nemalimas esti įvairios rūšies, be-paprastai negali sumalti krakmolinių maistų Skundžiasi ant to, jog viskas, ką-tik suvalgo guli skilvyje, kaip švinas, o gazai sukilę dėlei fermentacijos (bruzdėjimo, rugimo) kartais atsiliepija ir ant šird es, taip kad josios tvakš- jimas tampa paskubintas, nereguliariškas (ne- nuoseklus). Kaip kada apima apalpimas į kiek laiko po valgiu. Vidurių išsiluosavimas esti nereguliariškas, tankiausiai būna sukietė- jimas negu palaidumas. Apart skilvio nere-guliariškumo dūg pasitaiko kitokių neregul- iariškumų. Tarpais pulso tvakšėjimą ligoni- girdi padėjęs galvą ant priegalvės. Tank ai parausta, užkaista dėl mažmožio. Jį kanki- na tankus prakaitavimas, kartais tik rankose, kartais tik vieną pusę. Tarpais burna esti

labai sausa, tarpais seilės per daug bėga. Sla- pinimas paprastai būna tankus. Lytiškų dalių suirimas yra paprastas dalykas.

Ant laimės ne visi tie zenklai ap-šreiskia su- yk ir tame- pat žmoguje. Paprastai jie keičiasi tuose, kurie mėgst. save tyrinėti. Ta- maža dalis p. žinimo m. d. i. c. i. n. o. s. kurią jis igija, at-škreipja prieš jį patį. Jis įieško tų zen- tų, kokius yra išskaitęs knygoje ir suranda arba prasmano, je gu da nėra turėjęs. Reikia pripa- žinti, jog gydymas yra gana sunkus ir ligonis labai lengvai atpuola į savo senovinį padėjimą. Nekalbėsiu apie įvairius gydymo- kelius, tas neįeina į mieri- ū šio straipsnio, bet- akia nur- dyti, kaip mė- galime ap-šaugoti r kitus pra-ergeti nuo pakliuvimo į eile- ner- viš ū bankrutų.

Didžiausios dvi nervų plėgos yra syph lis ir alkoholis. Didžiauma paralyziuotų žmonių, kurie- lenka sunkiu keliu prie užbaigimo savo dienų, kaip gi šimtai kitų, kur e palaid- jo jaunystėje visas geriausias savo dvasios pajiegas yra au- kos neapvaldyto pageidavimo, neapmaltyto žašlumo. Alkoholis yra nervų nuodas. Tan- kiai vartojamas, kad ir po- mažai padar- svar- bjas organiškas atmainas. Ypač žmonės su jautriais nervais turi daboties alkoholio. Lai- kinis dvasios pakilimas ir smagumo jausmas neatlygina už sekantį nuprotolimą.

(Seka.)

Dr. F. M.

LAIŠKAI IN REDAKCIJA.

GARBĖ REDAKCIJA!

Malonėsite patalpinti šį mano klausimą, kuris manau ir kitiems žinoti ne būtų iš kelio.

Mums reikia tikėti į daugelį visok ū šven- tųjų. Kaip galėjo kas-nors pamiti tuos šven- tuosius, kurie gyvena da tuose laikuose, kada nebuvo raštų ir niekas negalėjo jų į knygas užrašyti (kaip žinoma, jų tada daugiausiai ir buvo)? Ar jie tuomet tapo padaryti šventaisiais kada jau istorija buvo rašoma? Jeigu taip, tai kas tiems istorijos rašytojams pasakė, kad tas ir tas yra šventas ir i epkie mi- nias, kad jį garbintų. Iš sąvokos to nesu gr- lėjęs, pats gi negaliu da- imi-lyti, o lauk- šiai- mi- nei- ži- ma.

Dabar gi vienai sako, kad šventaisiais gali pasilikti tik tie, kaip va: Kopernikas, Edisonas ir t. p., nes jie ne špas-kyta daug naudos pa- saulim padarė. kiti sako, kad tie, kurie da- e vis kitas stebulias. Mano nuomone: du- kstant- nei- metų atgal, je gu b- tų žmonės pa- natę traukinį važ- uo-ant, tikrai būtų s- kę, kad „Antikristas“ parvažiavo, arba st- b- k- l- s- įvy- o. Jeigu taip, tai Edisona- būtų stebakla- laru. Jeigu ne, tai kas tie šventieji ir ką jie ž- ro- ž- n- o- ni- ai- pa- tr- e? Kur ding- ji- dabar, kad- ž- m- o- n- ū- s- i- š- t- r- i- n- e- j- o, jog augstai tvylauti mėlynė yra ne dang- s, bet tukstant ai lekio- j- an- č- ū- ir besisu- kan- č- ū- s- v- i- e- t- ū, žvaigž- l- ži- ū, sau- li- ū ir tt?

Aš manau, kad nors vienas iš skaitytojų, nors trumpai tą aprašys!

Su guodone
Adolfas Vasnelis,
Hobart, N. Y.

Naudingi pamokinimai.

Grūčioje žolynai yra viens iš gražiausių ir naudingiausių padabinių. Apart savo ska- naus kvėpėjimo, jie sutraukia į save žmonių iš- kvėpuotus naudingus gazus. Ką-ne-ka, o jau pipirus tai kiekvienoje stubelėj galima užlai- kyti, nes jie nebijo šalčio ar šilumos ir per ap- skritis metus aukleja unktėles savo vaisių. Be to jie veik nepaliauja žydėt. Geriausia lai- syti pipirus: prancuziškus, mexikoniškus, Chi- li patin, piment ir tt.

Arbatai skanų kvapsnį priduoti daugelis įpjausto citriną (lemon); bet taip-pat melius- kous yra, jeigu įmėsi skiltukę pamarand- o (orange) arba šviežio agurko.

buvo despotais ir bus: ir ko dėl tai draugija nepasidalina juos, kaip draugijos kirmėnus? — filosofavo išėjęs velnias.

— Reiktų atlinkyti ir sentis savo pažįstamus, ponus „kariautojus“. Kaip jiems čia: gal nuobodū. Juk jie čia kenčia nelaisvę...

Nuėjo. Pono Stoeselio urvas buvo ne urvu, bet palocėliu, o ant stalo buvo buteliai nuo vyno ir liekanos skanios vakarienės. Pats gi Stoeselis rėmė sau miegojo minkštoje lovoje. Tas pats buvo ir pas Roždestvenskį ir Nebogatovą. Ir retas Rusijos laisvas valsietis nebutų atidavęs savo laisvę už nelaisvę šiųjų belaisvių. Bet velniukas nenorėjo jiems pertraukti saldų miegą, tad nežadindes išėjo laukan.

Pradėjo švisti. Velnias grįžo ant savo paprastos vietos, bet štai netikėtai jo atydą pritraukė konvulsijinis atsidusimas, tykus ir skubus šnabždesis: dirstelės į tą pusę, kad ir per mūrą, velnias pamatė, kaip budeliai korė penkias auksas, auksas laisvei, auksas monarchozmo. Matė velnias, kaip budeliai užrišo akis, nūrė kilpas ant kaklų ir traukė pagrindas šalin. Matė kaip tos auksos su tvirta išveizda laukė mirties, matė kaip jie paviliko ore, konvulsiskai drebėjo...

Čion jau ir velniui nedalai kė nervai, jis negalėjo į tai žiūrėti, jis negalėjo čion buti ir vienu šuoliu peršokęs Nevą atsidūrė ant plečiaus ties žieminių palociumi: bet ir čia sniegas buvo raudonai dazytas darbininkų krauju...

Dabar tik velnias suprato, kad jis Rusijoje nereikalingas, suprato, kad jo darbas atlieka caro tarnai su kur-kas didesniu pasišventimu.

Suprato, kad jis neteko darbo ir duonos. Ir jis apleido Rusiją...

Dabar gi, kaip girdėt, Rusijos velnias esąs emigravęs į Šiaurinę Ameriką uždarbjaunty. Darbuojasi jis tarpe socialistiškų organizacijų, gimdydamas visokios rūšies šmėklas, konspiracijas, provokacijas, „žmogūdystes“, pinkertonus, šnipus ir kaip matyt iš laikraščių, tai darbas jam pušėtinai sekasi. Šiaip-ar-taip, Šiaurinė Amerika yra plati gyventojų yra 80 milijonų duonos užteks ir velniui...

P. Norkus

Apgarsinimai.

Susirinkimai.

Pittsburg, Pa, vietinė T.M.D. kupa širdingai nūkviečia visus draugus į susirinkimą, kuris atsis 11 vasario Liet. Mokslo Dr. stės name, 142 Ohio str. Neuzmirskite, draugai, naujų atsivest, už ką jums Tarynė Lietuva ačiū tarys.

KOMITETAS.

„Jezus Nazaretėnas“.

Ką-tik apleido spauda nauja knygelė, versta iš svetimų rastų garsaus protautojo D-ro Otoman Z. r. Adasht-Hanish, vienio žymiausių šiuo

tenų filosofų ir Saules Garbautojo Filosofijos jėdejas vadina. Išėjusios kalbon pergale J. A. Zolčius. Knygelėje apibūdinama gyvenimas Jazaus Kristaus ir kas jis tokias buvo, iš kur parėjo, kaip gyvenė ir kur mokinėsi, kokias urvėtas laikė, kaip buvo nukryžiuotas, kas jį nukryžiuavo ir t. t. kokią būdą iš numirusių prisikėlė ir kaip prisikėlimui iš numirusių tarpe žmonių vėl gyvenė ir mokino.

Knygelė parašyta tikrai istoriškai, faktiškai ir nuosaikiai. Kiekvienas žmogus perskaitęs šią knygelę, daug dažinos, ko jis niekuomet pirma negirdėjo, nei skaitė apie šitų žydų didvyrį — Jessahą Nazaretėną.

Didumas knygelės, 105 pusl. prekė 25 c.

Norinti knygelę užsisakyti kreipkitės siuomi antraštu:

J. A. Zolčius,
415 Madison str.,
Seattle, Wash.

Moving Pictures.

Krutonieji pavokslai. Seniausiu užsimantis siuomi bizniū lietuviams, turin ant pardavimo 1224 mašinių kainos: nuo \$25 iki \$300. Pavokslėlių filmai nuo 1 cento iki 50c. už pedą. Rašykite su adresu:

American Film Exchange
630 Halsey str.,
Brooklyn, N. Y.

Pirmos klasios salionas.

Kampiūs salionas parduoda gražioje vietoje, apgyventoj lietuvių ir lenkų. Pasizinkite šio adresu:

180 Grand str. arbatos store
Brooklyn, N. Y.

NUO REUMATIZMO.

Vėliausia žinios nuo radicališko gydymo praneša, kad reumatizmas yra pasekmė rugimo maisto žarnos ir kad gydymas turi būti kreipjamas linkui apaugojimo nuo tokio rūgimo. Štai gali būti atsiekta tikrai sastiptinax: gromuliojimo organus, idant jie lengvai galėtų sugromulioti maistą. Geriausias budas sustiprinimai jū yra vartojant Trinerio Amerikoniską Elikisvą Karčiojo Vyno. Jis padidinus silpną ir suaugusį talsą į energiską veikimą ir ne duos maistui rugti. Viduriai veiks kaip reikia ir ne bus rinktis reumatizmo nuodams kune. Tą patį galima pasakyti apie kitas ligas, kur svarbiausias apsišokimas yra: maikas noras valgyti, kliautis prieš valgi ar po valgiu, suragimas vidurių, isputimas, širdziapykis, užkietėjimas vidurių ar nusiškimas veid. Gaunamas aptiekia. Juozapas Trineris, 615-622 S. Ashland ave. Chicago, Ill.

Atydaj mylėtojų gražiū gromatū.

Pigus ispardavinamas gražiausio popieriaus gromatomos, su puikiais paskaitėm filais ir kvietkomis: 4 tūzinai tik už 50 c. arba 10 tūzinų už \$1. Knygas parduosime kuone už penktą dalį kainos. Atsiųskite lai, o gausi naują pigių dailių katalogą.

M. Zukaitis,
227 E. Main str.,
New Britain, Conn.

Pajieskojimai.

Pajieskau Marijonos Puzinaičios Kauno gub. Panevėžio pav. Vabalninkų miestelio. Girdejan, kad pra.

Leitais metais atvyko į Ameriką. Ji pati ar kas kitas duokite žiną ant šio adresu:

Ona Raibinis,
43 Madison ave. Pittsfield, Mass.

Kostasas Rudis, 22 metų senumo vyrukas, 21 sąsio pasmuko iš Waterburio pasinesdamas 20 dolerių drabužius D. Poškos. Jeigu kur tokis atsilankys, prašau duoti man žinią. Jis išrodo leto pobudžio, mažai šneka, turi ilgą ir kumpą nosį bei retus dantis.

D. Poška, 107 Locust str.,
Waterbury, Conn.

Skaitytojams!

Mūsų kalendorius jau gatavas. Rengėjai Kudirkos vakarų čionai ras nemažai tėmos kalboms iš tilpusio apje jį platoko aprašymo. Pasiskubinkite užsimokėti už „Vien. Liet.“ ir gauti dailių kalendorių, kuri užsimokėjusiems pradėsime siuntinėti. Atskira kalendoriaus kaina 25 c.

Gerbjamieje Tautiečiai!

Siuomi pranešu visiems, vėdu siam su manim reikalui, jog dėl geresnio visų užganedimo, atidaru kitą ofisą, 23 Salem st. Boston, Mass.

Kurioms tai bus prankiau, meldziū kreiptis į tenai, o užtikrinu jog busite užganedinti.

Jums labo velijantis
V. Dackevicius,
144 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Ant pardavimo.

Grosernia; geroje vietoje, apgyventoj aplink lietuviak. Geras busines ir smagi vieta dėl gero žmogaus. Prekė su visais daiktai \$1000.

Adresas:
226 Wythe Ave.,
kaupas No. 1-mos
Brooklyn, N. Y.

Pigi ir gera žemė!

Parsiluoda, \$700 už peakis akruis derlingos išdirbtos žemės, mokant po \$1.25 ant nedėlios, netoli Atlantic City, N. J.

Su mažai pinigų.
Rašykite dėl pilnų žinių.
Stanton & McMorris
314 Harrison Bld.
Philadelphia, Pa.

JAU GALIMA UŽSISAKYTI

„Lietuvos Ukininkas“

su dvisavaitiniu priedu

„ZEMĖ“ 1909 METAMS

„LIETUVOS UKININKAS“ rašoma apie svarbiausius Lietuvos gyvenimo apsišokimus, apie mokyklus, valstų, parapijų ir visokiu draugijų reikalus, apie žemes valdytojus, Damos ir vyriausybės darbus politikos, užsienių gyvenimo ir t. t. Taip pat spaudinama žmonių suprantami straipsniai iš gamtos ir kitų mokslų. Duodama žmoneis visokiuose reikaluose nurodymai ir patarimai.

„ZEMĖJE“ rašoma apie laukų dirbimą, gyvulių auginimą, jų ligas ir gydymą, apie sodininkystę, būtinąkystę ir kitus ukio dalykus.

Prie to turime dar paminėti, kad 1909 metais visi metiniai „Liet. Uk.“ čemėjai gaus: 1) Kalendorių 1910 metams; 2) kiekvienas metinis „ZEMĖS“ skaitytojas, kuris užsisakys „Lietuvos Ukininką“ šiemis metams, gaus išleidymai darvečių seklos. Be to dar „ZEMĖS“ skaitytojai 1909 metais ras daktariskų patarimų — kaip saugotis ir gelbėtis nuo ligų.

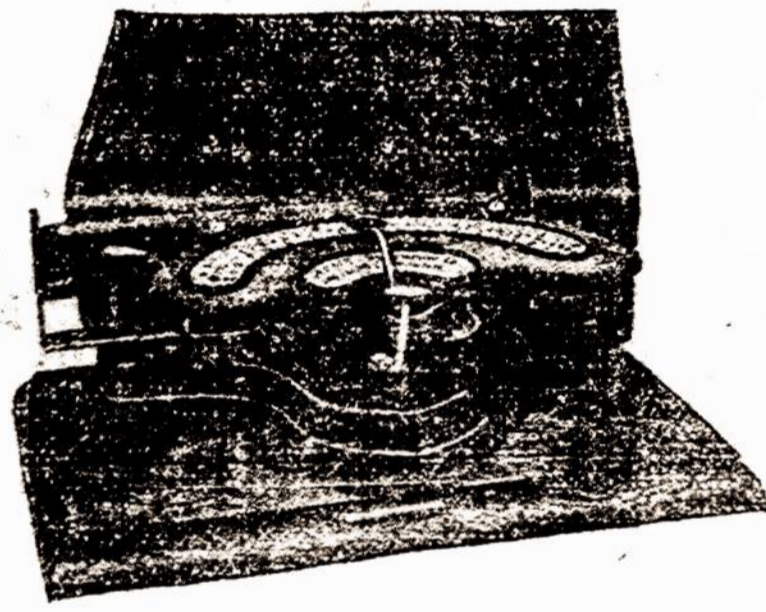
KAINA Vilniuje ir kitur su prisiuntimu:
metams - 3r., pusei metu - 1r. 50k., 3 mėn. - 75k., 1 mėn. - 30k.
Užsieniuose: metams - 4r., pusei metu - 2r.

Užsisakant reikia deti šitokias adresas:

Vilnius. „Lietuvos Ukininko“ Red. ir Adm.

Labai puiki mašina drukavojimui.

Prekė \$7.00

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parduoda po 10 dol., bet dabar ant trumpo laiko apigintą tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol.

Kas reikalauja tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynelė, kurią pasiešėms į ranką kaip čemadanėli gali neštis kur nori.

Pati skrynelė..... \$2.00.
O mašina..... \$7.00.

Dabar yra gera progą šią mašiną pigiai nusipirkt ant šio adresu:

J. J. Pauksztis ir K. Brazys.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Išejo iš po spaudos VILNIAUS KALENDORIUS 1909.

Apart pilnų kalendorinių žinių ir rodyklių telpa daug gražiū straipsniū, kaip va:

Vinias Kudirka, jo gyvenimas ir veikimas (su paveikslu). S. S. — Mūsų atstovai danoje (su paveikslais). A. A. — Oro stebuklai. Be. L. — Iš N. A. Rubakino. — Pasaulij nėra linksnų valandų. Nuskandsta Mergelė. Kur gražiausias. Tykus, tykus vakarėliai. Kvietkus gražesniusius — Jovono eilės (su rašytojo paveikslu). — Nulindęs čion as per mišką — eilės iš Heine. Jovono B. — Stebuklai (paveikslėlis). Z. — Grudas, kaip vis tos klausinis iš grapo L. Tolstojaus. J. B. — Velnias, apysakėlė. J. — Nepajūti javai (Nekrasovo eilės). J. Bijaudis. — Elegija (Lermontovo). Borčelis. — Kaip apsieiti su bitėmis. — Jonni J. aieiai (eilės). J. B. — Arklių nūždėdės gelazonis ir įnosės. Gyvulių gydytojas Vitas. — Naujos akėčios. Jovonas. — Keli žodžiai apie Valstybės Dmą. Andrius Babota. — Patarimai. — Mūsų draugijų adresai. — Paėta, prekymečiai, ir it. — Apskelbimai.

KALENDORIAUS KAINA 25c.

Užsimokantis už „Vien. L.“ šiemis metams gauna ta puiku kalendoriu DOVANAI.

No. 1005. Gvarantuota ant maisto ir vaistu veikimo nuo Birzelio 30 die. 1906 m.

SKAUDEJIMAS STRENOSE

Jeigu turi skandėjimą strėnose, jeigu tavo kuno oda išrodo pilka ir išblyškusi, jeigu jauti sausa diegimą smilkiniuose, jeigu jauti negardų skonį burnoje, o liežuvis lyg kuo aptrauktas — tai jau aišku, kad tavo skilvis apsunktas, o inkstai nusilpnėję, nebenturi veiklumo. Kas gali pakelti skilvio veiklumą?

Severos Vaistai Inkstams ir Skilviui

Jeigu imsi tuos vaistus, kaip parodyta, tai jie privers skilvį gromuliot, atlikti savo darbą ir prašalinti iš organizmo nuodingus dalykus. Turėti sveiką skilvį ir inkstus, reiškia turėti gražiū sveikatą.

Kaina 50 centų ir \$1.00.

Skaityk, ką rašo p. Karolius Danas, iš Burwell, Nebr., apie apie savo išgyjimą: Jūsų vaistai Skilviui ir Inkstams yra labai pasekmingi: išgydė mane visiškai. Mano strėnos taip baisiai skandėjo, kad negalėjau išsitiesti. Dabar jau čielai pasveikau ir be mažiausio sunkumo galiu viską dirbt“.

Severos vaistai parduoda visose aptiekose. Gydotojo patarimai dovanai.

Ar neturi apetito?

Nieko stebėtis, jei taip nenori valgyti, jei taip sukandęs ir sumenkęs — nes patalėjai savo viduriams nusilpnėti. Bet kam da ilgiau tokiamo padėjimo pasilikti, jei

Severos Karcioji Viduriams

gali tavo stebuklingai sugrąžinti ant sveikatos kelio. Tie vaistai jau buvo išbandyti suvirš 28 metų ir visur geibėjo nuo Apetito Stokos, Nevirinimo, Zagulio, Dispepsijos, Malarijos ir Sukudėjimo. Pabandyk ją.

Ar turi kosulį?

Jeigu tavo kosulys kankina, persisidėi atsikvepimą, perš gomurys, arba kitokia tos rūšies liga vargina — nevilkinink, bet pasimpink gauti

Severos Balsama Plauciam

Jis sulaiko greitai kosulį, priduođa lengvumą plaučiams, daro liuosėnij ir smagu kvėpavimą, podrag persėja svarbiausias ligas gerklės ir plaučių, jeigu tik iš laiko pradėsi jį vartoti. Galima ir vaikams davinėti.

Imk sau už dyką egzemplioriū Severos Kalendoriaus 1909 metams, nuo savo aptfėkoriaus.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

